

işçi dayanışması

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Kasım 2014 • No:80

Arsız Sömürücüleri İşçilerin Birliği Durdurabilir!

Arsızlık, umursamazlık, ikiyüzlülük... İnsan bazen şaşırıyor, patronları nasıl tanımlayacağını bilemiyor. Bunlar ne biçim insanlar?

Kâr hırsı ve açgözlülük onları utanıp sıkılması olmayan, işçileri umursamayan, ikiyüzlü ve vicdansız insanlar haline getirmiş. Her gün 5-6 işçi iş kazalarında yaşamını kaybediyor, daha fazlası sakatlanıyor. Ailelerin ocağına ateş düşerken, çocuklar öksüz ve yetim kalıyor. Ama patronların vicdanı hiç mi hiç sızlamıyor, ölenleri zerre kadar umursamıyorlar.

Soma'da 301 madenci tek seferde katlediliyor, önlem yok! Mecidiyeköy'de Torunlar inşaatta 10 işçi katlediliyor, önlem yok! Ermenek'te 18 işçi diri diri madene gömülüyor, önlem yok! Isparta'da 17 işçi katlediliyor, önlem yok!

Kapitalist sömürü sisteminde patronların dini imanı paradır. Onların vicdanları ile cüzdanları aynı yerdedir. İşçiler ölmüş, aileler perişan olmuş ne gam!

Daha fazla üretim ve daha fazla kâr; sermayelerini büyütme ve lüks yaşamlarını sürdürme kaygısı her şeyin önüne geçmektedir. İnsanlığın çektiği acılar onların semtlerine uğramaz. Onların dünyaya bakışıyla bir işçinin dünyaya bakışı farklıdır. Patronlar her şeyi parayla ölçerler.

Meselâ iş güvenliği önlemlerinin alınması ve sağlıklı çalışma koşullarının sağlanması maliyetleri artırır; kârlarının düşeceğini hesaplayan patronlar buna yanaşmazlar. İşçilerin ölmesini ya da sakat kalmasını tercih ederler. Soma'da işçilere 1990'dan kalma tozlu maskeler verilmesi bu yüzdendir. Ermenek'teki madende, 2014'ün ilk on ayında 2017'de üretilmesi gereken kömür miktarı üretilmiş olmasına rağmen, su baskını tehlikesi biline biline işçilerin madene indirilmesi bu yüzdendir. Isparta'da tarım işçilerini taşıyan 27 kişilik araca 45 kişinin bindirilmesi bu yüzdendir.

Bunun adı kapitalist açgözlülüktür, patronların doymak

AKP'nin hedefi 2023'te Türkiye'nin dünyanın 10. büyük ekonomisi olmasıdır. Bu demektir ki, gerekli iş güvenliği önlemleri alınmayacak ve patronlar için maliyetler daha da düşürülecek. Ekonomi işçilerin emeği, canı ve kanı üzerinde büyürken, patronlar daha da semirecek ve dolar milyarlarlarının sayısı daha da artacak. Buna karşın işçiler sefalet koşullarında yaşamaya devam edecekler.

bilmez kâr iştahıdır.

AKP hükümeti ise onların hizmetkârıdır. AKP, bir taraftan patronlara sermaye akıtıyor öte taraftan onları koruyup kolluyor. Bu nedenle, işçilerin ölmesinin bir sorumlusu da AKP hükümetidir.

AKP'nin iktidara geldiği 2002'den bu yana tam 14 bin 455 işçi iş kazalarında yaşamını kaybetti. Yalnızca 2014'ün ilk on ayında ölen işçi sayısı 1500'dür.

Patronlar, adeta işçilere karşı bir savaş açmış durumdadır. AKP hükümeti önlem almayarak ve daha da önemlisi ölümleri normal göstererek bu savaşı desteklemektedir. Soma'da 301 madencinin cesetlerine henüz ulaşılmamış ve aileler kan ağlıyorken, Erdoğan çıkıp "kader, bu işin fitratında var" demedi mi?

Bu ağızla konuşmak demek, patronlara güç ve destek vermek, siz aldirmayın ve işinize devam edin demektir.

E o zaman patronlar niye önlem alsınlar ki? Ne de olsa arkalarında kapı gibi AKP hükümeti var! İnsan sormadan edemiyor: Acaba ölenler işçiler değil de patronlar olsaydı, Erdoğan yine aynı şekilde mi konuşacaktı?

Şimdilerde, özellikle Ermenek'teki su baskınından sonra AKP ağız değiştirmeye ve patronları suçlamaya başladı. Elbette bu sebepsiz değil. İşçilerin tepkisi giderek artıyor. 2015 seçimlerini de dikkate alan AKP, işçi-emekçi kitlelerin yükselen öfkesini yatıştırmaya girişmiştir.

Çalışma ve Enerji Bakanları madenlerdeki eksiklikleri bir bir sayıp döküyorlar. Onlar konuşurken insan etrafına bakmadan edemiyor: Acaba bunları kime söylüyorlar?

İnsan olan biraz utanıp sıkılır be! Kimi kime şikâyet ediyorsunuz? Denetim yapması ve önlem alması gerekenler sizler değil misiniz?

Lakin AKP'nin derdi iş güvenliği önlemlerini almak değildir. Nitekim Başbakan Davutoğlu'nun iş güvenliği önlemlerinin alınmasına dönük açıkladığı paketin içinde bir tek ciddi ve dişe dokunur madde yoktur.

Meselâ UID-DER ve sendikalar tarafından dile getirilen şu talep neden hayata geçirilmiyor: "İşyeri hekimlerinin ve iş güvenliği uzmanlarının ücretleri, patronlar tarafından finanse edilen, sendikaların ve meslek örgütlerinin denetiminde olan bir devlet fonundan karşılansın!"

Ama AKP bu basit talebi bile uygulamaya yanaşmıyor. Çünkü AKP, kapitalist sömürü düzeninin ve patronların partisidir. Tüm derdi, patronların çıkarlarını kollamak ve devlet üzerinden onlara sermaye aktarmaktır. AKP ile patronlar içli dışlıdır; bakanların ve milletvekillerinin büyük çoğunluğu aynı zamanda patronudur. Örneğin Ermenek'teki Has Madencilik'in sahibi Saffet Uyar AKP'den

belediye başkanı adayı olmuştur.

AKP ve patronlar işbirliği temelinde, doymak bilmez bir açgözlülükle her tarafa saldırıyorlar. Doğanın tahrip olması, suların kurumması, işçilerin ölmesi umurlarında değil. Yeter ki para gelsin ve sermayeleri büyüsün!

Manisa Soma'da termik santral yapılması için 5 binden fazla zeytin ağacı sökülüp atıldı. Köylüler buna karşı çıkarken, AKP'li vekil çıkıp aynen şunu dedi: "5 bin ağaç kesilse ne olur!"

5 bin ağacın kesilmesi, köylülerin topraklarından sürülmesi ve ekmek kapılarını kaybetmeleri önemli değil, önemli olan santral inşa etmek ve ortaya çıkacak rantı paylaşmaktır.

Böylesine açgözlülük, saldırganlık, arsızlık, paradan başka hiçbir şeye değer vermeme ancak kapitalizmin eseri olabilir. Açgözlü patronlar sermayelerini büyütürken, milyonlarca işçi yoksulluğun pençesinde kıvrıyor.

Üretilen toplam değerden işçilerin aldığı pay her geçen gün azalırken, zenginlik bir avuç asalağın elinde birikiyor. İşçilerin %40'ının asgari ücret alması, buna karşın dolar milyarları sayısının 2003 ile 2014 arasında 4'ten 100'e çıkması bu gerçeği gözler önüne seriyor. Türkiye gelir dağılımı eşitsizliğinde, yani zenginle fakir arasındaki uçurumda ilk sıralarda yer alıyor. Yani AKP'nin övündüğü ekonomik büyüme yalnızca patronların kasasını dolduruyor.

Ancak AKP, "büyük Türkiye" söylemiyle işçi-emekçilerin ulusal gururlarını okşayarak onları kandırmaya çalışıyor. "Büyük Türkiye", "küresel güç Türkiye" gibi söylemlerle işçilerin sefaletinin üzerini kapatmak istiyor.

AKP'nin hedefi 2023'te Türkiye'nin dünyanın 10. büyük ekonomisi olmasıdır. Bu demektir ki, gerekli iş güvenliği önlemleri alınmayacak ve patronlar için maliyetler daha da düşürülecek. Ekonomi işçilerin emeği, canı ve kanı üzerinde büyürken, patronlar daha da semirecek ve dolar milyarlarlarının sayısı daha da artacak. Buna karşın işçiler sefalet koşullarında yaşamaya devam edecekler.

Peki, bu gidişata kim dur diyecek?

Elbette biz işçiler! Patronlar karşısında tüm işçilerin çıkarları ortaktır. Bu nedenle biz işçiler, ulus, din ve inanç farkı gözetmeden bir sınıf olarak birleşmeli ve haklarımız için mücadele vermeliyiz.

İş kazalarını ve işçi ölümlerini durduracak, iş saatlerini düşürecek, ücretleri yükseltecek, taşeronlaştırma belâsına son verecek olan işçilerin örgütlü mücadelesidir. ■

“Ben Halimden Memnunum”

UID-DER’li bir metal işçisi, başından geçenleri şöyle anlatmıştı: “Bir gün bir iş için patronumla bir yere gitmek zorunda kaldım. İş bittiğinde acıkmıştık. Bir lokantaya girdik. Karides yedik. Aman yarabbi! O ne güzel bir lezzetti öyle. Ben zeytini çok severim. O karidesi yiyinceye kadar zeytinden daha güzel lezzet olduğunu bilmiyordum. Meğer ne güzel tatlar varmış şu dünyada, ne lezzetler varmış! Daha adını, tadını bilmediğimiz neler vardır kim bilir! Hepsi patronların, hepsi zenginlerin! Biz de sanıyoruz ki en güzel lezzet zeytin...” Elbette arkadaşımız bizlere bunu anlattığında biraz güldük, biraz duygulandık. Dünyanın tüm zenginliklerini ürettiğimiz halde ne kadar çok şeyden mahrum edildiğimizi düşündük bir kez daha. Ama bu hikâyeyi anlatmamızın esas nedeni başka!

Pek çok işçi arkadaşımızın durumu karidesi bilmediği için zeytini bu dünyanın en lezzetli yiyeceği zanneden bu arkadaşımızın durumuna benziyor. Pek çok fabrikada asgari ücretin çok az üzerinde ücret aldığı için, ücreti düzenli ödendiği için ya da sendikalı olduğu için “ben halimden memnunum” diyen işçilere rastlarız. “Bizim en azından sigortamız var”, “çalıştığım yerden memnunum, servisimiz ve sigortamız var”, “işyerimden memnunum 1500 lira maaş alıyorum”, “bizde fazla mesai çok olur, memnunum”... Bu sözleri ne çok duyduğunuzu hiç düşündünüz mü? Peki, aslında gerçekten memnun olacak bir şey var mı ortada?

“Memnunuz” çünkü aslında çaresiz hissediyoruz kendimizi. İşsizlik ve kötü çalışma koşulları almış başını gidiyor. Madenciler, inşaatçılar onar yüzer ölüme gönderiliyor. Bu koşullarda halimizden nasıl memnun olalım? Oysa 1980 darbesinden önce, meselâ bir metal fabrikasında çalışıyor olsaydık şimdiki durum bize tam kölelik olarak görünürdü. Çünkü metal fabrikalarında çoğunlukla sendika vardı. İşçilerin günde 3 mola hakkı vardı. Senede 6 ikramiye, yakacak parası, ayakkabı parası rutin uygulamalardı. Tozlu ve ağır bölümlerde iş saatleri toplu sözleşmelerle kısaltılıyordu. Müdür ve amirler işçilere baskı yapacak, kötü davranacak olsa tüm işçileri karşısında buluyordu. İş koşullarından memnun olmayan işçiler grev yapıyorlardı. Hatta başka fabrikalarda süren mücadeleleri desteklemek için bile grev yapılabiliyordu. İşçiler haklarına ve örgütlülüklerine sahip çıkıyorlardı.

Bu gerçekleri biz UID-DER’li işçilerden dinleyen örgütsüz işçiler büyük şaşkınlık yaşıyor, anlattıklarımıza inanmakta zorlanıyorlar. Zeytinle beslendikleri için karides gibi bir lezzet olabileceğine inanmıyorlar adeta. Oysa işçiler tadını bilmesede karides ve başka pek çok lezzet var dünyada.

Kardeşler, teşbihte hata olmaz derler. Elbette konumuz zeytin-karides değil. Konumuz patronların saldırıları karşısında kaybettiğimiz haklarımızın bir zamanlar var olduğunu unutmamızdır. Mücadelemizle çok daha büyük haklar elde edebileceğimizi bilmiyor oluşumuzdur. Halimizden aslında memnun olmadığımız halde memnun gibi görünmek zorunda hissetmemizdir. Neden memnun olacağız? Asgari ücretin açlık sınırının çok altında olmasından mı? Taşeronluğun, günde 12 saat çalışmanın artık “normal” olmasından mı? O kadar çalıştığımız halde geçinememekten mi? Her gün işçilerin iş kazalarında ölmesinden mi? İşçileri ölüme yollayanların pişkince “kader, fitrat” demesinden mi? Örgütsüz, dağınık, güvensiz bir sınıf olmamızdan mı? Bize “halinize şükredin” diyenlerin, her şeye boyun eğmemizi isteyenlerin gözünün doymamasından mı? Sırtımızdan daha da semirmelerinden mi?

Niye, neden memnun olalım? Elbette memnun olmayacağız. İnsan değil makine yerine konulmaktan memnun olmayacağız. Uzayıp giden iş saatlerinden, düşen ücretlerden, taşeronlaştırmadan, artan baskılardan, iş kazalarından, iş cinayetlerinden memnun olmayacağız. Biz hep zeytine mahkûm edilirken başkalarının dünyanın tüm nimetlerini, zenginliklerini fütursuzca tüketmesinden memnun olmayacağız.

Ücretlerimizi yükseltmek, iş saatlerini kısaltmak, haksızlıkları, iş kazalarını, taşeronluğu ortadan kaldırmak için mücadele edeceğiz. Daha da önemlisi sömürüyü ortadan kaldırmak için mücadele edeceğiz, ediyoruz.

Biz memnun olacağımız bir dünyayı kendi ellerimizle yaratacağız. İşçiler olarak bir araya gelip patronlar sınıfını, sömürüyü, savaşları, ücretli köleliği ortadan kaldırmaktan son derece memnun olacağız. Patronlar sınıfının mahvettiği bu dünyayı kurtarmaktan ve kendi ellerimizle güzelleştirmekten son derece memnun olacağız. Patronlar sınıfının ellerinden kurtaracağımız dünya herkesi mutlu etmeye yetecek. ■

Mücadele Alanlarından

Ermenek katliamı eylemlerle protesto edildi

28 Ekimde Ermenek'te maden ocağını su basması sonucunda 18 işçi mahsur kaldı; iki işçinin cansız bedenine ulaşılırken, diğerlerine hâlâ ulaşılabilmiş değil. Bu işçi katliamı, UID-DER'li işçiler tarafından yapılan yürüyüşlerle protesto edildi. Birçok kent merkezinde açılan stantlarda bildiriler dağıtıldı. Tuzla, Sefaköy, Sarıgazi, Gebze, Kartal, Kırşehir, Ankara ve birçok yerde yapılan yürüyüşlere çevredekiler işçi-emekçiler destek verdi. "Soma'dan Ermenek'e Madenci Katliamı Devam Ediyor, Hesabını Soracağız!" yazılı pankartla yürüyen UID-DER'li işçiler, "Maden İşçisi Yalnız Değildir", "Kaza Kader Değil, İş Cinayeti", "Sermayeden Hesabı İşçiler Soracak!" sloganlarını haykırdılar. Yapılan basın açıklamalarında işçi katliamlarının göz göre göre geldiğinin altı çizildi ve iş cinayetlerine karşı işçiler mücadeleye çağrıldı. UID-DER'li işçiler sendikaların çağrısıyla yapılan eylemlere de katılarak destek verdiler.

Armsan işçileri direnişte

Birleşik Metal-İş'in örgütlenme faaliyeti yürüttüğü İstanbul Ümraniye'de kurulu Armsan Silah Sanayii fabrikasında, 7 işçi işten çıkarıldı. Sendikanın yeterli çoğunluğu sağlayarak 28 Ekimde Çalışma Bakanlığı'ndan toplu sözleşme yetkisi almasından sonra, patron işçiler üzerindeki baskılarını arttırdı ve 7 işçiyi işten çıkardı. İşten çıkarılmaları ve artan baskılara karşı işçiler 6 Kasım'da fabrika önünde direnişe geçtiler. Birleşik Metal-İş, yaptığı açıklamada, patrona işçilerin sendikal haklarına saygı duyma ve atılan işçileri sendikal olarak geri alma çağrısı yaptı.

Deva İlaç fabrikasında direniş devam ediyor

Sendikalaşmak istedikleri için işten çıkarılan Deva İlaç işçilerinin direnişi, yeni işten atma saldırıları ve patronun ayak oyunlarına rağmen devam ediyor. 11 Kasım'da atılan 6 işçiyle beraber işten çıkarılan işçilerin sayısı 30'a ulaştı. İşten çıkarmalarla sendikalaşmanın ve direnişin önüne geçemeyen fabrika yönetimi, ayak oyunlarına da başvuruyor. Yetki belgesinin eline geçmediğini iddia eden yönetim, işçilere sendikadan istifa etme karşılığında yılbaşında %30 zam teklif ediyor. Ama işçiler bu rüşveti kabul

etmeyerek direnişlerini sürdürüyorlar.

Birleşik Metal-İş MESS'i protesto etti

Metal patronlarının sendikası MESS ile yürütülen 2014-2016 Dönemi Grup Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerinin uyuşmazlıkla sonuçlanması üzerine, Birleşik Metal-İş Sendikası örgütlü olduğu 41 fabrikada yarım saatlik iş bırakma eylemleri gerçekleştirdi. Sözleşme süreci 8 Eylül'den bu yana devam ediyor. İş bırakma eylemi nedeniyle işçiler, fabrika önlerinde toplanarak yarım saat geç işbaşı yaptılar.

Birleşik Metal-İş, yaptığı açıklamada MESS'in metal işçilerinin kazanılmış haklarını ortadan kaldırmaya çalıştığını ve ücretlerde enflasyon oranında artış teklif ettiğini bildirdi. MESS, fiili çalışma süresini uzatmayı ve çalışma koşullarını daha da ağırlaştırmayı hedefleyen tekliflerde bulunuyor. Metal işkolunda işçilerin sağlıksız koşullarda, uzun sürelerde ve dinlenme molaları olmadan çalıştırıldığına dikkat çeken Birleşik Metal-İş, bu nedenlerle işyerlerinde çok sayıda genç işçinin deneme süreleri dolmadan işten ayrıldığına dikkat çekiyor. Eylemlerin devam edeceğini açıklayan BMİS, işçilerin çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesine istedi.

Bedaş işçileri direnişlerini Taksim'e taşıdı

Avcılar BEDAŞ işçileri, iş kazalarına ve iş cinayetlerine karşı, güvenli ve güvenceli çalışma koşulları için DİSK Enerji-Sen'de örgütlenmeye başlamış, Cengiz-Kolin-Limak yönetimi ise 26 işçiyi işten atarak karşılık vermişti. İşçiler mücadele yolunu seçerek 85 gün boyunca Avcılar BEDAŞ önünde direnişlerini sürdürdüler. Atılan işçilerin işe geri alınması ve iş güvenliği önlemlerinin alınması talepleriyle mücadele eden BEDAŞ işçileri, 6 Kasım'da direniş çadırını Taksim Talimhane'de bulunan BEDAŞ Genel Müdürlüğü önüne taşıdılar. BEDAŞ işçilerinin eylemine demokratik kitle örgütlerinin yanı sıra, mücadele örgütümüz UID-DER de destek verdi.

Mersin'de işten atmalara karşı eylem

Mersin Büyükşehir Belediyesi'nde yaz döneminden bu yana 2 bin işçinin işten çıkarılması protesto edildi. DİSK/Genel-İş'te örgütlü işçiler, 5 Kasım'da sendika şubelerinin önünden belediye binasına kadar yürüdüler. Sloganlarla işten çıkarılan işçilerin geri alınmasını haykıran işçiler adına basın açıklamasını DİSK Genel Başkanı Kani Beko okudu. Beko, yerel seçimlerin ardından yeni yönetimin işçi kıyımına giriştiğini, bahane olarak da ihalelerin bitmesini öne sürdüğünü hatırlattı. İşten çıkarmaların hukuk ve insanlık dışı olduğunu belirtilen Beko, belediye yönetiminin sırtını taşeron cumhuriyetine dayayarak işçi kıyımına giriştiğini ifade etti. ■

Ülker Büyüdükçe Biz Küçülüyoruz!

Konuştuğumuz Ülker işçileri öfkeliler, adeta isyan ediyorlar. Ülker büyüyor ama işçilerin ücretleri eriyor diyorlar. 2007’de ABD’nin çikolata devi Godiva’yı, geçtiğimiz günler de ise İngiliz bisküvi devini satın aldı. Böylece Ülker, kendi sektöründe dünya üçüncüsü oldu. Ancak Ülker’i bu düzeye yükselten işçiler, ağır koşullarda sefalet ücretine çalışıyorlar. Ülker patronu işçilere susmalarını, itiraz etmemelerini ve çalışmalarını buyuruyor. Özellikle de işçilerin dini inancını kendi çıkarları için kullanıyor, suiistimal ediyor. İşyerinde örgütlü olan Hak-İş’e bağlı Öz Gıda-İş sendikası da patrona yardım ediyor. Ağır çalışma koşullarına ve düşük ücretlere itiraz eden işçiler, artık yeter deyip sendika değiştirdiler. DİSK/Gıda-İş’te örgütlendiler. Haklarını arayan işçiler işten atıldılar. Ama işçiler boyun eğmediler ve hakları için direnişe geçtiler. Röportaj yaptığımız işçilerin bir bölümü, AKP’ye oy verdiklerini ama AKP’nin patronlara hizmet ettiğini gördüklerini dile getiriyorlar. Bu nedenle işçiler, hangi ulus, din, dil ve inançtan olursa olsun işçilerin birlik olması ve hakları için mücadele etmesi gerektiğine vurgu yapıyorlar. Röportajı kısaltarak yayınlıyoruz.

• Merhaba. Çalışma koşullarınızdan söz eder misiniz? İşyerinde ne tür sıkıntılar yaşıyorsunuz?

Murat Topal: 12 yıldır Ülker işçisiyim. Burada 35 yıllık bir sendika düzeni var. Gördüğümüz gibi 35 senelik arkadaşlar var. Sürekli sağlık problemleri, gece çalışma, çalışma saatlerinin uzun olması, ağır çalışma gibi sorunlarımız var ama hiçbir iyileştirme yapılmıyor. Gerek sendikacılarla gerek idarecilerle görüşüyoruz; “sabredin düzelecek” diyorlar. Ama ben 12 yıldır hiçbir şeyin düzeldiğini görmedim. 30 senedir Ülker’de çalışan arkadaşım da aynı şeyi söylüyor.

Mustafa Çakar: Ben 15 yıldır buradayım. 15 yıl boyunca hep baskı, hep stres vardı. Ben makine operatörü olarak çalışıyordum. Şu ana kadar işyerinin benimle ilgili hiçbir sıkıntısı yoktu. Sürekli iyiyim, güzelim, çalışıyorum. Ama sendika değiştirdiğimiz için bizi işten çıkarttılar. Sebepi ise amirlere karşı gelmek, işi iyi yapmamakmış. 15 yıldır işimi dört dörtlük yapıyordum ama sendikaya üye olduğum gün işten çıkarılıyorrum.

Ercan Durak: 15 yıldır çalışıyorum. Ben senelik izinliydim. 10 Kasım’da senelik izinim bitiyordu. Ekimin 27’sinde bu arkadaşlarla hep birlikte aynı sebeplerle işten atıldım. Sendika değiştirme hakkımız var. Ama sendika değiştirdiğimiz için işten atıldık.

Özcan Keleş: Ben 5 yıldır burada çalışıyorum. Bizim buradaki en büyük sıkıntımız 8 saat üzerinden işe girdik ama burada hep 12 saat çalıştırıyorlar. Gündüz 11 buçuk saat, gece 12 buçuk saat. Herkesin maddi sıkıntısı olduğu için bunu çok iyi kullanıyorlar. Pazarları bile zorunlu mesailer yazıyorlar. Mesaiye normalde bizden izin alınarak yazılması gerekirken, bize sormuyorlar, mesaiye gelmek zorunda kalıyoruz. Kanunda 270 mesai saati, burada 1000, 1500’leri buluyor yıla vurduğumuzda. Bizim öncelikle en büyük sıkıntımız bu, 12 saat çalışma.

Bilal Cansu: Ben 6 yıldır buradayım. Maliyeden, Çalışma Bakanlığı’ndan, yetkili mercilerden buraya denetlemeye gelineceği zaman bir hafta öncesinden bize bu bildiriliyor. Biz de ona göre çevre düzenlemesi, mevzuata aykırı olan durumları kaldırmak gibi hazırlıklar yapıyoruz. Ülker, dünyada kendi sektöründe her gün üst basamaklara tırmanıyor. Üstüne koydukça koyuyor. Kazandıkça kazanıyor ama işçisi her geçen gün ezildikçe eziliyor. Patron büyüyor, Ülker büyüyor ama işçi küçülüyor.

• Sendika değiştirme sürecinizden söz eder misiniz?

Murat Topal: Buradaki sendikanın işçiyeye hiçbir faydası yok. Bundan 35 sene önce burada şu an üyesi olduğumuz DİSK’in aldığı sosyal imkânlar varken, Öz Gıda-İş Sendikası buraya gelmiş ve hiçbir madde eklememiş. Kendini sürekli işveren tarafına koymuş. Peki, soruyoruz: Sendikacılık bu mudur? Sendika patron için midir, işçi için mi? Benden para alıyor patrona ajanlık yapıyor. Zaman zaman arkadaşlarla tartışıyoruz. Sağlığımız bozuluyor, sıkıntılarımız var, sosyal imkânlarımız yok, evimize çocuğumuza zaman ayıramıyoruz. Sürekli bunları konuşuyoruz. Ve dedik ki bunların bir çaresi olmalı. Sonunda biz de dedik ki sendika bizim yevmiyemizi kesiyorsa sendika bize değil, biz sendikaya hesap soracağız. Bir işyerine ikinci bir sendikanın gelebileceği kanunu çıktıktan sonra bir grup arkadaşla konuştuk ve sendikayı değiştirme kararı aldık.

Mustafa Çakar: İçeride 1000 kişiye yakın çalışan var; bunların 600’e yakınının bel ve boyun fıtığı rahatsızlığı var. Tabii bunu dile getirdik ama sendikanın söylediği şey, bunların normal olduğuydu. Diyoruz ağır işler, soğuk sıcak işler var, bundan dolayı bel ve boyun fıtığı oluyoruz ve bunların düzeltilmesi gerekiyor. “Tamam, düzelterek” diyorlar ama hiçbir gelişme yok. Daha sonra biz de arkadaşlarla anlaşım meslek hastalıkları hastanesine gittik. Oradan ra-

porları aldıktan sonra baskılar arttı. Arkadaşlar baskılardan dolayı psikolojik tedavi görmeye başladı. En sonunda baktık olmuyor, sendikayı değiştirmeye karar verdik. Sonra da başımıza bunlar geldi.

Ercan Durak: Benle beraber 3-4 arkadaşın meslek hastalığı var. Meslek Hastanesinden raporluyuz. Biz bu raporlarla ilgili çok şiddet gördük burada. İş bırakıp gitmemiz için bezdirme politikası yaptılar. Biz de idare ettik sendikayı bulana, arkadaşlarla diyaloga girene kadar. O şiddetin altında çalıştık. Gerek müdürler gerek şefler bizlere psikolojik saldırılarda bulundular. Sendikamızla irtibata geçerek direnişe başladık. Sizler ve desteğe gelen pek çok insan sayesinde ayakta ve devam edeceğiz. Biz Gıda-İş sendikamızla beraber işimize geri dönmek istiyoruz. Çalışma koşullarımızın düzeltilmesini istiyoruz. Biz içerideki arkadaşlarımızla irtibat kurmayalım diye tüm bahçeyi cezaevi gibi kapattılar. Biz dışarıda 8 kişiyiz ama patronun gözünde 8 bine eş değeri. Korkuyorlar.

Özcan Keleş: 12 saat burada 2 saat de yolda gidiyor, 14 saat. Eşimize, çocuğumuza fazla zaman ayıramıyoruz. Bunları dile getirdiğimiz zaman 4 vardiyaya çeviriyor. Bu sefer ücretimiz düştüğü için kazanç olmuyor, yine mecbur geliyoruz. Hâlbuki hesapladığımızda mesaili geldiğimiz zaman 6. ayda o kesintilerden sonra biz asgari ücretin altına düşüyoruz. Ama bunu sendikaya dile getirdiğimizde “sen çok dik başlısın” denilip hemen mimleniyorsun ve baskılar artıyor. İzin alma konusuna gelince, biz senelik hak ettiğimiz izinleri rahatça alamıyoruz. Onlar ne zaman isterse... 12 günden de fazla vermiyorlar zaten. Hâlbuki ben onu hak etmişim. İstedğim zaman istediğim kadarını kullanma hakkına sahibim. Bunları da söylüyoruz. Ama bir yere kadar dayandık artık. Burada bir şeyler başararsak bütün işçilere örnek olacağız. Umarım arkadaşlarımız da bize katılacak ve sistemi burada değiştireceğiz.

Bilal Cansu: Biz şeffaf bir sendikacılık istiyoruz. Seçimle gelen temsilciler, hesap sorabileceğimiz, haklarımızı rahatça arayabileceğimiz bir sendika istiyoruz. Ülker kural tanımayan, yasa tanımayan bir firma. İçerde o kadar aykırı durumlar var ki saymakla bitmez. Hiçbir yasayı umursamıyorlar. Zaten denetleyen de yok. Hesapta denetleyen var ama yok. Niye?

• Bu, sizin ilk deneyiminiz. Kendinize ve arkadaşlarınıza güvenerek direnişe geçtiniz. Peki, bu direniş size neler kattı, neler hissediyorsunuz?

Bilal Cansu: Burada dil, din, mezhep farklılığının hiçbir önemi yok. Burada önemli olan ekmek davası. Biz arkadaşlarla bunun için mücadele ediyoruz. Burada dayanışmayı, sabretmeyi, hakkını sonuna kadar aramayı öğreniyoruz. Evet, ilk direnişimiz, inşallah son olmaz. Burası Türkiye, daha çok direneceğiz gibi görünüyor.

Murat Topal: Dayanışmaya gelen arkadaşlardan çok şey öğrendik. Birlik olanın güçlü olacağını öğrendik. İçerideki arkadaşlar da sesimizi duyduğunda birlik olarak kazanacağız. Ailelere baskı yapanlar var. Cemaat yönünden, dinsel yönden baskı yapıyor. “Onlar aşırı solcu, ne işiniz var onlarla” deniliyor. Direnişe başlamadan önce biz de böyle düşünüyorduk. Yani her taraftan bizi yıldırmaya çalışı-

yorlar. Bunu başaramayacaklar.

• Ülker kendi sektöründe dünya üçüncüsü oldu, ne düşünüyorsunuz?

Murat Topal: Ülker büyüdükçe biz işçiler küçüldük. Ülker sömürdükçe işçiler köleleşti. Patronlar Müslüman olsun, Hıristiyan olsun, Ermeni olsun her kesimle işbirliği yapıyorlar. İşçiler bir araya geldiğinde şucu bucu oluyor. Onlar yaparken iyi de biz yaparken mi kötü? İşçi şimdiki kadar hep uyutulmuş. Arkadaşlara diyorum ki 35 yıl sonra ilk adımı attık. Her akşam vardiya çıkışı “Uyanın artık” diye sesleniyoruz. İnşallah onlar da uyanacaklar. Bize destek verecekler, bu zulüm bitecek.

• İşçi katliamları durmuyor, AKP de seyrediyor, fitrat ve kader diyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Bilal Cansu: Soma’da, Ermenek’te yaşananlar burada da yaşanıyor. Belki ölümle sonuçlanmamış olabilir ama burada sağlığını kaybeden arkadaşlarımız var. Yapılan tedbirsizlikler belki ileride burada da ölümler doğuracak. Bundan hükümet de sorumludur. Hükümet şımarık patronları daha da şımartıyor. Onları rahat bırakıyor. Patronların kanunsuz hareket etmelerini göz ardı ediyor. Çalışma Bakanlığı diye bir bakanlık var ama hiçbir şeyi denetlemiyor.

Özcan Keleş: Nedense hep işverene göre tedbirler alınıyor. Biraz da işçiye göre alınsa emin olun bunların hiçbiri yaşanmaz. İş güvenliği uzmanlarının da parasını patron veriyor. Bu adam nasıl gidecek de şikâyet edecek bakanlığa? Tedbirler alınsın. İşveren 100 kazanacağına 50 kazansın. Hükümet artık şu fitrat bahanesini kullanmasın. Cezalar verip tedbirler aldırınsınlar artık.

• Sizce biz işçilerin yaşadığı sorunlar nasıl çözülür?

Mustafa Çakar: Şu anda zaten bizim amacımız ilk önce sağ, solu, dini, dili, ırkı her şeyi bir kenara bırakıp emekçiler olarak birleşmek, bu koşulları yıkmak olmalıdır. Biz yapmazsak kimse yapamaz bunu. Yok hükümetmiş, yok işverenlermiş onları geçelim. Onlar yapmaz, bizi sömürmek istiyorlar. Bunu tek başaracak kişi bizleriz.

Bilal Cansu: Kendi yurdundaki insanları mutlu etmezsen Çin’e kadar da gitsen, her yeri fethetsen bir manası yok. Oy verdiğimiz bir partiden neden bu kadar şikâyetçi olalım ki? Yazık değil mi? Kendi ülkelerindeki insanları görmelerini istiyoruz. İnsanlar hep eziliyor, insanlar hep baskı altında. Yani gözümüzü açamıyoruz, kafamızı kaldıramıyoruz çalışmaktan.

Murat Topal: Üç dönemdir bu hükümete oyumuzu verdik. Ama görüyoruz ki üç dönemdir işçiye zerre kadar bir şey yapılmadı. Zengin yine zengin, fakir yine fakir! Hükümetin emekçinin üzerinden elini çekmesini istiyoruz. Birlikten kuvvet doğar. İşçiler olarak birleşmemiz gerekiyor. Kendimize güvenmemiz gerekiyor. Tüm Türkiye’deki işçi kardeşlerime sesleniyorum: Bunu biz birleşe birleşe kazanacağız.

• Teşekkür ediyoruz ve direnişinizde başarılar diliyoruz. ■

Geride Kalanlara

301 Somalı maden işçisinin geride bıraktığı yakınlarının gözündeki yaş kurumadan, Ermenek'ten acı feryatlar yükseldi. 18 maden işçisi kardeşimiz patronların kâr hırsına kurban gitti. Yerin yüzlerce metre altında sular ve karanlıklar içinde kaldılar. Maden ocaklarının kapısında, bir kez daha gözyaşları içinde çaresizce bekleyen eşlerin, ana-babaların, çocukların acılı yürekleri parçalandı.

31 Ekimde Isparta'da işçi kadınların, çocukların ölü bedenleri yollara saçıldı. 27 kişilik midibüse 45 tarım işçisi bindirildi. Fren patladı, hayatlar karardı. Ölen işçilerden üçü 12-16 yaşındaki çocuk işçilerdi. Geride kalan gözü yaşlı aileler, işçilerin günlüğünün 30-35 lira olduğunu, ama başka çareleri olmadığı için bahçe işine gittiklerini anlattılar. "Olmaz olsun fakirlik. Nasıl dayanayım ben bu acıya? Ciğerim yanıyor" diye feryat etti morgda cenazesini teşhis eden bir kadın. "Gitme anam dedim. Çalışma dedim. Yine gitti. Oysa ölüme gitmiş" dedi bir başkası. Henüz 25 yaşında olan bir işçi eşinin sözleri acı ve hüznü doluydu: "Yaşarken ölmek çok zormuş ya İsmail'im."

Evlatlarını, eşlerini, babalarını, annelerini iş kazası adı altında iş cinayetlerinde kaybeden anaların, babaların, gelinlerin, çocukların çığı Soma'dan Ermenek'e, Isparta'dan Zonguldak'a yükselmeye devam ediyor. İşe uğurlanan işçinin ardından "akşam eve dönecek mi?" kaygısı, yürek yakan kayıpların acısı dinmek bilmiyor.

Ermenekli Osman Çoksöyler'in eşi, kocasının gece yarısı gelip ertesi gün madende işe başlayacağını söylediğini, o gün işe gitmemesi için kocasına çok yalvardığını anlatıyor. Şimdi biri beşikte iki çocuğuyla, gözü yaşlı, haber bekliyor. "Oğlum yüzme bilmezdi, suyun içinde ne yaptı?" diye acısıyla savaşıyor Tezcan Gökçe'nin annesi. "Perişanız. Gitti mi benim oğlum, saklamayın" diyerek gözyaşı döküyor babası. Madenden cansız bedeni çıkarılan İsa Gözbaşı'nın ona annelik yapan halası, içindeki tarifsiz acıyı şu sözlerle anlatıyor: "Kardeşimden aldım, bu yaşa kadar büyüttüm. Eşimin gözü görmez, benim ayağımın biri sakat. Sigorta için kömür ocağında çalışıyordu. Gitme dedim, benim sigortam sensin dedim, dinlemedi. Şimdi onsuz kaldık. Evimizin direği yıkıldı." Yüreği yanan anne, madenin içindeki suyu boşaltan borular suyu daha çabuk tahliye etsin diye, tırnaklarıyla toprağı kazarken kazındı hafızalarımıza. Çekip çıkarmak istedi toprağın altındaki oğlunun bedenini, ama olmadı.

Toprağın altından kapkara bir zenginlik çıkarmak için tüm bu acılara sebep olan patronlar ve siyasi temsilcileridir. Soma'da 301 madenci katledilmesine rağmen ders almadılar. İş güvenliği önlemleri AKP'nin ve patronların umurunda olmadı. Analar, babalar, çocuklar, gelinler sevdiklerinin madenden

çıkmasını beklerken, yer altındaki işçilere ulaşılmamışken, kaymakamlık birer ton kömür gönderdi işçi evlerine. Maden kapısında ağıtlar yakan kadınlar, erkekler, AKP'li bakanlara tepki gösterdiler. Kömür değil, sevdiklerini istiyorlardı. Öfkeli, acılı feryatlar en sağır kulakları bile yırtarcasına yükseldi gök kubbeye. Ama patronlar ve AKP hükümeti duymadı bu çığı. Onlar kendilerini kurtarmak için yüzüstüce timsah gözyaşları dökerken, kapatılan madenlerin açılması için araya giren "50 hatırlı kişiden" bahsederek kimlerin hizmetinde olduklarını gözümüzün içine soka soka gösterdiler.

Acılı ve öfkeliyiz! İşçi kanı dökmeye doymayan patronlara, onları koruyup kollayan, her fırsatta aklayan AKP hükümetine, işçileri iliğine kadar sömüren kan emici kapitalist düzene karşı öfkemiz çok daha büyük! Gelin evlatlarımızı, eşlerimizi, kardeşlerimizi, hayatlarımızı bizden çalanlardan hesabı birlikte soralım. Gelin başka anaların, babaların, eşlerin, çocukların yürekleri yanmasını diye hep birlikte mücadele edelim.

Acılı ve öfkeliyiz! İşçi kanı dökmeye doymayan patronlara, onları koruyup kollayan, her fırsatta aklayan AKP hükümetine, işçileri iliğine kadar sömüren kan emici kapitalist düzene karşı öfkemiz çok daha büyük! Patronlar kârlarına kâr katarken, bizim payımıza acı, kahır, babasını-anasını tanımadan büyüyecek çocukların gözyaşları düşüyor. Bu düzen bize acıdan başka bir şey vermiyor. ÜİD-DER Emekçi Kadın Komitesi olarak, emekçi kadınların "gitme dedim" feryatlarının, "akşam eve döner mi?" kaygısının ancak işçi katliamlarının hesabı sorulduğunda son bulacağını haykırıyoruz. Bu katliamların hesabını bir tek kadınıyla-erkeğiyle birbirine kenetlenmiş örgütlü işçi sınıfı sorabilir. Geride kalanlara sesleniyoruz: Gelin evlatlarımızı, eşlerimizi, kardeşlerimizi, hayatlarımızı bizden çalanlardan hesabı birlikte soralım. Gelin başka anaların, babaların, eşlerin, çocukların yürekleri yanmasını diye hep birlikte mücadele edelim. Gelin bu haklı öfkemizi, "İş Kazaları Kader Değildir, İşçi Ölümünü Durduralım!" diyen, yitirdiğimiz her işçinin acısı sınıfımızın acısıdır diyen, işçilerin mücadelesine örgütü ÜİD-DER'de birleştirelim! ■

Dünyada Grev Dalgası

Almanya'da makinistlerin grevi

Almanya'nın demiryolu şirketi Deutsche Bahn'da (DB) çalışan 19 bin makinistin 5 Kasım'da başlattığı grev Almanya'yı sarstı. GDL sendikasında örgütlü makinistler, ücretlerinin arttırılması, çalışma saatlerinin kısaltılması ve makinistler dışındaki tren personelinin de toplu sözleşme kapsamına alınması için mücadele ediyorlar.

DB, işçilerin haklı taleplerini kabul etmeye yanaşmazken grevi karalamaya ve sendika yönetimine saldırmaya girişti. GDL Sendikası Başkanı Claus Weselsky medya ve hükümet tarafından hedef gösterildi. Weselsky ise DB yönetiminin kendilerinden sadece makinistleri temsil etmelerini istediğini ama bunu kabul etmeyeceklerini, tüm tren personelinin sendikası olacaklarını ilan etti.

GDL, demiryolu çalışanları için %5 ücret zammı talep ediyor. Ancak bu düşük rakam bile demiryolu şirketini ve hükümeti rahatsız ediyor. Onların sözcülüğüne soyunan medya ise bu rakamın bu koşullarda gerçekçi olmadığını iddia ediyor. Medyanın ve hükümetin yalanlarına rağmen halkın demiryolu işçilerinin mücadelesine desteği büyüyor.

120 bin işçi Belçika'da sokağa indi!

Belçika'da geçtiğimiz ay iktidara gelen yeni hükümet, işçilere yönelik geniş kapsamlı bir saldırı planı açıkladı. Bunun üzerine 7 Kasım'da, yaklaşık 120 bin işçi yeni hükümetin kemer sıkma politikalarını ve baskılarını protesto etmek için Brüksel'de sokağa döküldü.

Dört sağ partinin oluşturduğu yeni koalisyon hükümeti, 2030'a kadar emeklilik yaşını 67'ye çıkaracağını, sosyal yardımları keseceğini, kamu çalışanlarının maaşlarına enflasyon oranında yapılan zamları keseceğini, yeni kamu personeli almayacağını, kamu harcamalarını kısacağını açıkladı. Hükümet ayrıca erken emekliliğin kapsamını daraltacağını, sağlık ve sosyal güvenlik bütçesinde de kısıntıya gideceğini duyurdu.

Bunun üzerine sendikalar ve işçi örgütleri eylem ve grev çağrılarını yaptılar. İlk eylem 7 Kasım'da yapıldı. 120 bin kişilik dev protesto hükümeti korkuttu ve polis gösteriye saldırdı. Eyleme katılan on binlerce işçi bu saldırılara geçit vermeyeceğini açıkladı. 60 kişinin yaralandığı ve pek çok kişinin gözaltına alındığı eylem işçilerin kararlılıklarını

biledi. İşçiler bu protestonun sadece başlangıç olduğunu, esas olarak 15 Aralık grevine hazırlanacaklarını ifade ediyorlar. İşçi sendikaları, 24 Kasım'a kadar her Pazartesi günü bölgesel grevler yapmayı ve 15 Aralıkta genel greve çıkmayı planlıyorlar.

İtalya'da grevler: Roma'da bir milyon işçi yürüdü

İtalya'da işçiler, Başbakan Matteo Renzi'nin işçi kırımının önünü açacak yasa değişikliği taslağına karşı grevler ve eylemler gerçekleştirdiler. Renzi'nin başbakanlığındaki hükümet, mevcut iş yasasının 18. maddesini iptal ederek işten atmaların önünü açmak istiyor. Yaklaşık 1 milyon işçi, İtalya'nın en büyük sendikası CGIL'nin öncülüğünde 25 Ekim'de başkent Roma'da yürüyüşler gerçekleştirerek Renzi hükümetini protesto etti ve miting düzenledi.

Gerçekleştirilen eylemlerde işçiler, herkese iş ve sosyal

haklar talep ettiler. Ayrıca işçiler gelecek kaygısı olmadan, güvenceli koşullarda çalışmak istediklerini belirtiyorlar. İşçiler, “İş, Onur, Eşitlik, İtalya’yı Değiştirmek İçin!” sloganıyla eylemlere katıldılar. Roma’da yapılan büyük eyleme 2500 otobüs, 10 tren, bir gemi ve Sardinia Adası’ndan iki uçakla giden işçi ve emekçiler, slogan ve konuşmalarında mücadelede kararlılıklarını ifade ettiler.

Brezilya’da Embraer işçileri grevi

Brezilya’da havacılık sektörünün devi Embraer işçileri, 21 Ekimde bir günlük greve çıktılar. Havayolu aracı üreten binlerce işçi, ücretlerine yüzde 10 zam yapılmasını talep ediyor. Sadece Sao Paulo’da 13 bin çalışanı olan Embraer firması ise, işçilere yüzde 6,6 zam teklif ediyor.

Askeri alandaki iş hacmini yükseltmeyi hedefleyen Embraer firması, yeni askeri nakliye uçağının tanıtımını yaptığı gün işçiler iş bıraktı. Embraer, ABD devi Boeing ve Avrupa ortaklığı Airbus’tan sonra dünyada üçüncü büyük uçak üreticisidir.

Brezilyalı Embraer firması, 2013 net kârını 342 milyon dolar olarak açıklamıştı. İşçilerin sömürsü üzerinden büyüyen dev şirketler, sıra işçilere gelince yan çiziyorlar. Ancak sendikali işçiler, kendilerini hiçe sayan patronların

bu politikalarının bu şekilde devam edemeyeceğini, grevlerle, eylemlerle patronların saldırılarına karşı çıktıklarını ve bundan sonra da eylemlerine devam edeceklerini vurguluyorlar.

İngiltere’de büyük grev

Ücretlerin artırılması talebine hükümetten ret yanıtı alan on binlerce işçi, 13 Ekimde greve çıkmıştı. 18 Ekimde 90 bin işçinin katılımıyla yapılan büyük yürüyüşle grev sona erdi. Londra’da yürüyen on binlerce işçi, hükümetin tutumunu protesto etti.

Sendikalar, %1’lik maaş artışı istemiş, Cameron hükümeti ise bu talebe olumsuz yanıt vermişti. Bunun üzerine TUC (İşçi Sendikaları Konfederasyonu), “İngiltere’nin maaş artışına ihtiyacı var” sloganıyla eylem çağrısı yaptı. UNITE, UNISON, Ulusal Öğretmenler Sendikası, İletişim İşçileri Sendikası gibi İngiltere’nin önde gelen sendikaları da bu çağrıya destek verdiler.

Bir açıklama yapan TUC Genel Sekreteri Frances O’Grady, “İngiltere tarihinin en uzun süreli kemer sıkma politikasının ardından, ekonomik iyileşmeyle birlikte maaşlarda artış yapılmalı” dedi. Grady, İngiltere’de bir üst düzey yöneticinin, ortalama bir işçi maaşından 175 kat daha fazla gelir elde ettiğini ifade etti.

İşçilerin mücadelesine destek vermediği için İşçi Partisi’ni de eleştiren sendikacılar, hükümetlerin işçi sınıfının 1945’ten beri bütün kazanımlarını yok etmeye çalıştığını dile getirerek, hükümetin amacının Ulusal Sağlık Hizmetini ortadan kaldırmak ve özel sağlık şirketlerine pazar alanı açmak olduğunu söylediler.

İran’da Mazandaran Tekstil işçilerinin eylemi

Mazandaran Tekstil firmasının 200 işçisi, 21 Ekimde yönetim binası önünde bir araya gelerek, ücretlerinin ödenmemesini protesto etti. Emekli işçilerin de katıldığı eylemde, işçiler gecikmiş ücretlerinin ve sosyal haklarının ödenmesini talep ettiler.

İşçiler, eylemlerini Mayıs ayında parlamento ile çalışma ve sanayi bakanlıklarına taşımışlardı. Hükümet tarafından işçilere taleplerinin karşılanacağı sözü verilmişti. Fakat üzerinden 5 ay geçmesine rağmen henüz işçilerin talepleri karşılanmamış değil. Şimdi işçiler bir kez daha seslerini duyurmaya çalışıyorlar. İşçiler ve aileleri ödeme yapılmadığı için ekonomik sıkıntı içerisinde. Firmanın, işçilere 560 bin doların üzerinde (15 milyar toman) borcu var. İşçiler bir an önce ücretlerinin ödenmesini istiyorlar. ■

Yaşadığımız dünyadaki sistemin adı kapitalizm. Bu sistem işçilerin sömürüsüne dayanıyor. Patronlar sınıfı işçileri ne kadar sömürürse o kadar kâra geçiyor ve sermayesini büyütüyor. Genç işçiler veya meslek lisesi öğrencisi olup da staj yapan geleceğin işçileri patronlar için vazgeçilmezdir. Normalde eğitim almak için işyerlerine giden stajyer öğrenciler, patronlar tarafından ağır koşullarda çalıştırılıyor ve sömürülüyorlar. Çok sayıda patron işçi alacağına ve dolayısıyla bunlara ücret ödeyeceğine, asgari ücretin üçte birine meslek lisesi öğrencilerini çalıştırmaktadır. Bu nedenle, patronlar meslek liselerinin açılmasına özellikle önem veriyorlar. Her yıl yüzlerce meslek lisesi açılıyor. Özellikle sanayi bölgelerinde kurulan meslek liselerine fabrika patronları ön ayak oluyor, destekliyorlar. Daha sonra enerjik, kabiliyetli ama sınıf bilinçsiz meslek lisesi öğrencilerini ucuz işgücü olarak işyerlerinde çalıştırmaya başlıyorlar.

Stajyer işçilerin pek çok sorunu var. Ancak patronlar, sömürdükleri bu stajyer işçilere bireysel kurtuluş hayalleri pompalamaktan da geri durmuyorlar. Üniversiteyi kazanmak ve bitirmek bir kurtuluş gibi sunuluyor. Aileleri de bu yönde çocuklarını sıkıştırıyorlar. Oysa üniversiteyi bitiren öğrencilerin %99'u da işçi oluyor. Dolayısıyla üniversiteye gitmek kurtulmak anlamına gelmiyor. İster üniversite bitirmiş olsun ister meslek lisesi ya da lise; genç işçilerin kurtuluşunun yolu işçi sınıfının örgütlü mücadelesine katılmaktan geçiyor. Patronların işçileri ve özellikle de stajyer işçileri köle gibi çalıştırmasının önüne geçecek ve çalışma koşullarını düzeltecek olan işçilerin bilinçlenmesi, örgütlenmesi ve hakları için mücadele vermesidir.

İşçi sınıfının sorunlarına sahip çıkan ve bunların çözülmesi için mücadele yürüten ÜİD-DER, genç ve stajyer işçilerin örgütlenmesine çok önem veriyor. Bu nedenle, genç ve stajyer işçilerin sorunlarına da sahip çıkıyor ve onları bu sorunları çözmek için mücadele etmeye çağırıyor. Bu amaçla İşçi Dayanışması'nın bu sayfasını onlara ayırdık. Böylece genç işçiler bu sayfa aracılığıyla kendi sorunlarını dile getirebilecek ve aynı zamanda İşçi Dayanışması'nı örgütlenmelerinin bir aracı olarak kullanabilecekler.

İşçi Gençlerin Tek Umudu...

Aşağıdaki yazıyı meslek lisesi öğrencisi stajyer işçilerle konuşarak hazırladık. Görüştüğümüz gençler, hem meslek öğrenimleri sürecinde yaşadıkları sıkıntıları hem de meslek liseli gençlerin hayallerini, özlemlerini anlattılar. İki örnekle başlayalım:

“Ben arkadaşlarım için meslek lisesini seçtim. Daha sonra düz liseye geçmeyi düşündüm ama ailem ‘elinin altında mesleğin olsun’ dedi, ben de devam ettim. Üniversite okuyunca daha fazla itibarı olur insanın. Kardeşim futbol oynadığı için daha fazla ilgi görüyor. Kardeşim sayesinde bir transferle hayatımız değişebilir.”

“Benim aklımda düz lise vardı, ailemin baskısıyla meslek lisesine gittim. Üniversitede hayat daha güzelmiş. Sosyal ortam güzelmiş. Bizim sınıfın çoğu üniversite okumak istiyor. Matbaa bizim için sadece alternatif. Üniversitede matbaa okumak istemiyoruz.”

Sömürü düzeni yüzünden hayatları giderek zorlaşan, güvencesiz yaşamaya mahkûm edilen işçiler, işsizlik kırbağı altında sindiriliyor ve mücadele etme cesaretini yitiriyorlar. Kendini çaresiz hisseden örgütsüz işçiler, çocuklarının pa-

çayı kurtarabilmesi için onları okuyup “adam” olmaya, paçayı “kurtarıp” sınıf atlamaya özendiriyorlar. Çocuklarının dürüstlük, mertlik, çalışkanlık, hakkını arama, dayatılanları sorgulama gibi değerler taşımasını takdir etmiyorlar. İyi para getirecek, “belki futbol yıldızı olacak” evlât el üstünde tutuluyor. Diğer çocuk ilgi ve değer görmeyen yolunu üniversite kapılarında arıyor. Hayalleri yıkılan, saygı ve değer göremeyen, mutsuz ve umutsuz gençler kolayca uyuşturucu madde kullanmaya başlayabiliyor. Evlâtlarını sefaletten kurtuluş kapısı olarak gören anne babalar, onları daha beter bir bataklığa sürüklediklerini çok geç fark ediyorlar. Gençler sadece aileleri tarafından değil, arkadaşları ve hatta öğretmenleri tarafından da aşağılanıyor. Ne de olsa işçi olacaklar! Gençlerin anlattıklarına bakalım:

“Baskı sonrası işi amele işi olarak görülüyor. Bu bölümü biz seçmiyoruz, karne notuna göre giriyoruz. Grafik bölümünde okuyan arkadaşlarımızdan fotoğraf makinesi, bilgisayar isteniyor. Maddi durumu almaya yetmeyince hocalar tarafından aşağılanıyorlar.”

“Stajlar son yıl. Okuldaki atölyede çalışıyoruz. Dışarı-

dan gelen işler oluyor, onları zorunlu olarak bize yaptırıyorlar. En fazla sağlık sorunlarından şikâyetçiyiz, kazalardan. Arkadaşımın 17 yaşında 2 parmağı koptu. Tiner benzeri malzemelerden dolayı solunum sıkıntısı çekiyoruz. Astımı olanlar var. Atölye yerin dibinde olduğu için nefes almakta zorlanıyoruz. Bu işleri yaparken falçata kullanıyoruz, parmaklarımız kesiliyor. Bir arkadaşımızın parmağı bayağı kanamasına rağmen yara bandı, peçete gibi şeylerle sardılar ama eve göndermediler. Müdürler de hocalar da işveren gibi davranıyor. Hocalar bizi değersiz görüyor. Makineleri öğrenmekte sorunlar yaşıyoruz. İş yapmaya gidince soru sorduğumuzda azarlanıyoruz, 'izleseydin görseydin' diyorlar; küfür ediyorlar. Okulda mesaiye kalıyoruz. Bizim okul işletme. İşveren (müdür) şirketlerden iş alıyor, 'hafta sonu mesaiye kalmak isteyen var mı?' diye soruluyor. Okul çok para kazanıyor, döner sermaye adı altında paraları götürüyorlar."

Öğrenciler, okullarda ve stajlarda meslek öğreneme-

mekten şikâyet etseler de, meslek liseleri, öğrencileri "gerçek" bir işçilik eğitiminden geçiriyor. İşçiler bugün ne yaşıyorsa gençler de buna hazırlanıyor. Uzun çalışma saatleri, çok düşük ücretler, horlanma, aşağılanma, ağır çalışma koşulları, iş kazaları... Okullu işgücü patronlar için sadece kâr kaynağı değil; örgütsüz, bilinçsiz, çaresiz olması dolayısıyla adeta maden! Bu eğitimden geçmiş olarak işçiliğe başlayan bir kuşaktan daha evlâ ne olabilir patronlar için?

Fakat patronlar bu kadar erken sevinmesin. İşçi gençler çaresiz değildir. Yoksul sınıfların çocukları eşitsiz başladıkları bu hayatı, adaletsizce sürüklendikleri sınav yarışlarını, azgın sömürüyü sorgulamaktadır. İşçi sınıfının mücadelesi emekçi çocuklarına kendi sınıfının safını ve sömürden kurtuluşu yolunu gösterecektir. Kapitalist sistemin yoksullukla sindirdiği, yalanlarla beslediği, bireysel kurtuluş hayalleri ile oyalayıp yozlaştırdığı ve mutsuzluğa mahkûm ettiği genç işçilerin, mücadele etmek dışında bir kurtuluş yolu yoktur. Genç işçilerin tek umudu örgütlü mücadeledir! ■

Genç İşçiler Mücadeleye!

■Sefaköy'den bir meslek lisesi öğrencisi

Merhabalar, ben sağlık meslek lisesi son sınıf öğrencisiyim. Staj yapıyorum. Haftada üç gün işe, iki gün okula gidiyorum. Çalıştığımız yerlerde patronlar, ustalar istedikleri işe koşturuyorlar bizleri. İşyerinin bütün temizliğini yapmak, çay servis etmek, dışarıdan bir şey alınması gerektiğinde koşa koşa alıp gelmek hep bizim işimiz.

Staj günleri bitip de okula geldiğimizde arkadaşlarla konuşuyoruz neler yaptık diye. Sonra "vay be ne çalışmışız" diyoruz. Fakat genelde uygulamalı eğitim görmemiz gerekirken meslekten uzak, angarya işlere baktığımızı anlıyoruz. Dediğim gibi bazen günün 4-5 saatinde işyerini bal dök yala hale getirmek için çalışıyoruz. Bazı arkadaşlarımız bir günlerini dışarıda malzeme alarak, hastanelere getir götür işi yaparak geçiriyorlar. Bizim bölümde genelde küçük yerlerde çalışıyoruz. Fabrikalarda çalışan stajyerlerse sadece temizlik için, angaryalar için işe alınıyorlar. Kırac'ta sadece tuvalet temizletmek için fabrikaya stajyer alındığını okumuştum UİD-DER'in sitesinde. Annem tekstil fabrikasında çalışıyor, oradaki stajyerler de sırf çay getirip götürmüş çalışanlara. Çoğunlukla zorunlu mesaiye kalıyoruz. Akşam altıdan, yediden önce işten çıkan arkadaşımız yok. İş bitmezse kimi zaman çok daha geç saatlere sarkabiliyor çıkışlar. Hatta Cumartesi günleri de işe çağırılıyor çoğu zaman. Atölyede her işe bakıp bir taraftan da "geleceğimizi kurtarmak için" meslek öğrenmeye çalışmakla geçiyor zamanımız. Haftalıklarımızı ya da aylıklarımızı alma zamanı geldiğinde ise yol paramızı karşılayıp, cebimizde de biraz harçlık kalacak kadar ücret alıyoruz. O da bir lütf gibi bize. Çünkü genelde tüm işletmeler 20 kişiden az eleman çalıştırıyor ve bize verilmesi gereken ücret sözleşmede net asgari ücretin %15'i olarak belirtilmiş. Biraz daha fazlasını verecek sözde bize iyilik yapıyorlar anlayacağımız. Okullarda ise okulu bitirip altın bilezik takmak için katlanmak zorunda

olduğumuz, her gün hatırlatılıyor bizlere. Her şey bizim hayatımızı kurtarmamız, bizim geleceğimiz için!

4+4+4 eğitim sistemiyle beraber işçi sınıfının gençliğini okullarda kendisinin istediği gibi bir kalıba sokan hükümet, diğer taraftan da bizleri ucuz işgücü olarak patronlara bin bir fırsatla sunmaya başladı. Aslında anlamı uygulamalı eğitim olan staj artık sadece daha fazla sömürü demek. İşyerinde kaç kişi çalışırsa çalışsın patron istediği kadar stajyer öğrenci alabiliyor işe. Normal eleman gibi çalıştırsa da, vermesi gereken ücret, yirmiden fazla işçinin çalıştığı işyerlerinde sadece asgari ücretin %30'u. Stajyerlerin sigortasını devlet karşılıyor ve bu süre emekliliğe dâhil bile edilmiyor. Yani neredeyse sıfır masrafla her işi gördürebiliyor patronlar bizlere.

Çocuk işçiliği yaygınlaştıran, eğitimi ticarileştiren patronlar sınıfının sömürü düzenine biz genç işçiler de karşı durmak zorundayız. Meslek lise öğrencilerin kurtuluşu kolumuza taktığımız "altın bilezik" değil. İşçi sınıfı mücadelesinde genç işçiler olarak bizler de yerimizi almalıyız. Çünkü ancak o zaman şimdi ve gelecekte bizlerin çalışıp zenginlerin tüketmediği bir dünyanın yolunu açabiliriz. ■

İnşaat İşçileri Sorunlarını Konuşuyor

■ ÜİD-DER'li inşaat işçileri

Merhaba arkadaşlar, Son zamanlarda inşaatlarda ve madenlerde yaşanan iş cinayetlerine karşı ÜİD-DER'li inşaat işçileri olarak bir araya gelip sorunlarımızı konuştuk. Bu iş cinayetlerine karşı biz inşaat işçilerinin de mutlaka söyleyecekleri bir şeylerin olduğunu düşünüyoruz.

Bizler çeşitli şantiyelerde çalışan inşaat işçileriyiz. Kimimiz demirci, kimimiz tesisatçı, kimimiz sıvacı, kalıpcı, duvarcı vs. ama bütün yaşadığımız sorunlar aynı. Biz inşaat işçilerinin en büyük sorunu taşeron sorunudur. Bu taşeron sorununa bağlı olarak diğer sorunlarımızı da şöyle sıralayabiliriz: İş güvenliği önlemleri tam alınmıyor, işçiye verilmesi gereken koruyucu malzemeler genellikle ucuz oluyor veya verilmiyor (ayakkabı, eldiven, baret, gözlük vb.), ücretler eksik ya da geç ödeniyor, sigorta primleri eksik yatıyor ya da hiç yatmıyor, iş saatleri oldukça uzun ve yorucu oluyor, yatılı kalan işçi arkadaşların yattıkları yer genellikle soğuk ya da havasız oluyor, yemekler iyi çıkmıyor. Bu gibi birçok sorunu var biz inşaat işçilerinin.

Bir arkadaşımız, çalıştığı inşaatla bir işçinin iş güvenliği önlemleri alınmadığı için asansör boşluğuna düşerek öldüğünü anlattı. Daha sonra patron yandaşları düşen işçiye baret atarak düştüğünde bareti varmış gibi göstermişler.

Düşmanlık mı, Kardeşlik mi? Seçim Bizim!

■ Ankara'dan bir kadın işçi

Ortadoğu'da büyüyerek devam eden bir savaş var. Son olarak Kobanê'de İŞİD denilen cani örgüt Kürt halkının üzerine vahşice saldırıyor. Hepimiz işyerlerimizde bazı yorumlara tanık oluyoruz. Çalıştığım işyerinde yapılan bir yorumu sizlerle paylaşmak istedim.

Bir sabah hep beraber kahvaltı yaparken İŞİD konusu açıldı. İşçi arkadaşların hemen hepsi birden "Türk ordusunun yıllardır yapamadığını İŞİD yapıyor, ne güzel Kürtler temizleniyor" deyip, neredeyse İŞİD gibi vahşet saçan bir örgütü savundular. Tabii ki çok şaşırmadım. Çünkü yıllardır insanlara ırkçılık, milliyetçilik empoze edildi. Böylesi bir süreçte ayyuka çıkmaması mümkün değil. İsrail-Filistin savaşında İsrail mallarını boykot eden işçiler, sıra Kürtlere gelince bir anda düşmanlıkları ortaya çıkıverdi. Bir an düşündüm. Mücadeleye atılmadan önce ben de böyle düşünüyordum. Bu düşüncelerimin yanlış olduğunu mücadele içerisinde anladım.

Bir başka şantiyede çalışan inşaat işçisi arkadaşımız ise şantiyedeki iş güvenliği ihlalinin şöyle anlattı: "Bizim şantiyede yemekhane ve işçilerin kaldıkları koşullar şantiye sahasına çok yakın. Kule vinç sürekli malzeme taşıyor işçilerin üzerinde. Şantiye tam olarak denetlenmiyor. Çünkü şantiye sahibi o bölgedeki semt karakolunun tadilatını ücretsiz yapıyor."

Dış cephede sıva yapan diğer bir inşaat işçisi arkadaşımız ise çalıştığı inşaatın koşullarını şöyle anlattı: "Çalıştığım inşaatla yabancı uyruklu inşaat işçileri çalışıyor. Bu işçiler oldukça düşük ücretlere çalışıyor. Hiçbir şekilde sigortaları yapılmadığı için kayıtdışı çalıştırılıyor. Herhangi bir iş kazasına maruz kaldıklarında hiçbir hakları olmuyor. Patron da bu işçiler üzerinden çok yüksek kâr elde ediyor."

Bizler inşaat işçileri olarak acilen bir araya gelmeli ve örgütlenmeliyiz. İşçiler olarak sorunlarımızı konuşup çözüm üretmediğimiz sürece bu gibi sorunlara her zaman maruz kalacağız ve iş cinayetlerine kurban gitmeye devam edeceğiz. ÜİD-DER'li inşaat işçileri olarak bütün işçi arkadaşları haklarımıza sahip çıkmaya ve örgütlenmeye çağırıyoruz.

Acil taleplerimiz şunlardır:

- Taşeron sistemi kaldırılmalı.
- İş güvenliği önlemleri eksiksiz alınmalı.
- Sigorta primleri eksiksiz ödensin.
- İş saatleri düzenlensin.
- Şantiyeler denetlensin.

Yıllardır Kürt ve Türk işçiler olarak bizleri birbirimize düşman ettiler. Bir araya gelip haklarımızı aramayalım diye bu düşmanlığı her fırsatta kullandılar. İşyerlerimizde hakkımızı aramaya kalksak, bir direniş başlatsak, "bunlar terörist" deyip diğer işçi arkadaşlarımızın desteğinin önünü kesmek istiyorlar. Çünkü patronlar işçilerin örgütsüz olduğunu çok iyi biliyor.

İşçi kardeşim, bugün böyle düşündüğün için asgari ücretle günde 12-14 saat çalışıyorsun! Bugün böyle düşündüğün için savaşlarda insanlar katlediliyor! Bugün böyle düşündüğün için patronlar tarafından işsizlik kırbağı altında inliyorsun! Bugün böyle düşündüğün için her gün 5 işçi iş cinayetlerinde katlediliyor! Ve kardeşim bugün böyle düşündüğün için patronların her saldırısına boyun eğiyorsun!

Kürt kardeşlerimizi düşman olarak görmek bizlere hiçbir şey kazandırmıyor. Zannetme ki Türk olmakla sömürülmüyorsun. Aksine Kürtler kadar ezilip, sömürülüyorsun. Bu düşmanlıktan sıyrılmadığın sürece ezilmeye devam edeceksin. Evet, patronlar çok örgütlü, örgütlü oldukları için de bizleri birbirimize kırdırtmayı başarıyorlar. Biz işçiler, örgütsüz olduğumuzda aslında patronların çıkarlarını savunuyoruz. Neden biz işçiler kendi bağımsız sınıf çıkarlarımız etrafında bir araya gelmeyelim? Neden bir avuç asalağın bizleri ezmesine izin verelim? Oysa bir araya gelebildiğimizde yaşanması bir dünya kuracağız. Şimdi soruyorum kardeşim! Böylesi berbat bir dünyada patronların bütün haksızlıklarına boyun mu eğeceksin? Yoksa sınıfsız, sömürsüz, barış dolu bir dünya kurmak için hep birlikte patronlara karşı mücadele mi edeceksin? ■

Ev Kiraları Yüzünden Okumak İşkence Oldu

■ Karabük'ten işçi-öğrenciler

Selam dostlar. Üniversite kayıtlarının yapıldığı, yeni eğitim-öğretim yılının başladığı bir dönemde sizlere üniversite okumaya çalışan işçi çocuklarının kiralarla olan problemini anlatmak istiyoruz. Bizler Karabük'te üniversite okumaya çalışan işçi-öğrencileriz. "Okumaya çalışan" diyoruz çünkü artık okumak her babayiğidin harcı değil. Biz kendimize işçi-öğrenci diyoruz, çünkü işçi sınıfının evlatları olduğumuzu biliyoruz.

Karabük Üniversitesi son birkaç yıldır öğrenci sayısı hızla artan bir üniversite. Geçen yıl 25 bin civarı öğrencisi olan üniversiteye bu yıl 12 bin yeni öğrenci alındı. Şehrin altyapısı en temel ihtiyaçlardan biri olan barınma ihtiyacının karşılanmasına yetmiyor. Öğrencileri sadece para olarak gören devlet yetkilileri ve mülk sahipleri, ceplerini doldurmaya odaklanmış durumdadır. Onlar için öğrenci demek, yurt, pansiyon, kiralık ev, oda müşterisi demek. Taksi, şehirlerarası otobüs, şehir hatlarında çalışan dolmuş veya özel belediye otobüsü yolcusu demek. Market, pazar, çarşı, AVM, kırtasiye mağazalarının müşterisi demek. Harç parası, öğrenim kredisi, kredi kartı faizi demek.

Sonuç olarak bizler devlet üniversitesine giden öğrencileriz. Özel üniversiteye altımızda pahalı arabalarla giden, baştan aşağı lüks markalarla donanan, gelecek kaygısı gütmeyen, okusam da olur okumasam da diye rahat yaşayan insanlar değiliz. Evden her ay düzenli para gelmediği için inşaatlarda, restorantlarda, kafelerde üç kuruş paraya çalışan öğrencileriz. Alacağımız diplomanın en azından iş bulabilmemizde işe yarayabileceğini düşündüğümüz için çırpınıyoruz. Böyle bir durumda Karabük gibi bir şehirde bütçemize göre kiralık ev bulabilmek bizim için samanlıkta iğne aramaya dönmüş durumda. Çünkü ev fiyatları okula yakın yerlerde son birkaç yılda %200 artmış durumda. Bu durum çok ufak bir şehir olan Karabük'ün neredeyse her yeri için geçerli olmaya başladı. İşte bu şartlar altında okumak işkenceye döndü.

Bu sorunlar sadece bizim başımızın belâsı değil. Bunların diğer şehirlerde üniversite okuyan işçi-öğrencilerin de sorunları olduğunu biliyoruz. Çünkü yaşadığımız sistem her şeyi alınıp satılabilir bir meta-ya çevirmiş durumda. İnsan ihtiyaçları gözetilmeden sadece kâr ve daha fazla kâr elde etmeye odaklanmış burjuvaların bizlere reva gördüğü bir dünya bu. Buradan okuyan öğrenci arkadaşlara seslenmek istiyoruz: "Elimizden ne gelir?" diye düşünmeyin. Eğer birlik olup örgütlenirsek, parasız eğitim, parasız sağlık, parasız ulaşım gibi en temel insan ihtiyaçları olan haklarımızı söke söke alabiliriz. Örgütlü mücadelenin saflarını sıklaştırıp, insanca yaşayacağımız bir dünya kurmak için gelin beraberce mücadele edelim. ■

Çok Tanıdık Meseleler: Aynısı Bizim Fabrikada da Var!

■ Sarıgazi'den bir işçi

Düşünün ki köle gibi çalıştığımız halde aldığımız ücret asgari ücreti geçmiyor. Diyelim ki asgari ücretin üzerinde bir ücret alıyorsunuz ama bordroya yansıyan asgari ücret oluyor. Düşünün ki 1 ay boyunca gece gündüz fazla mesaiye kalıyorsunuz. Ama mesai parasını 1,5 ay gecikmeli olarak üstelik elden alıyorsunuz. Düşünün ki neredeyse 100 işçinin çalıştığı bir fabrikada sadece iki tuvalet var. Her gün temizlenmeyen bu tuvaletlerin ne halde olduğunu tahmin etmek hiç zor değil.

Düşünün ki akşam için bir planınız var. Ama mesai bitimine yarım saat kala müdür gelip "akşam mesaiye kalacaksınız" diyor. "İşim var, kalamam" dediğinizde ise "kalmayacaksan yarın işe gelme" diyerek işten atmakla tehdit ediyor. Düşünün ki bir cam fabrikasında çalışıyorsunuz. Her gün elinizi kolunuzu camlar kesiyor. Güya kesikleri önlemek adına işinize hiç de uygun olmayan inşaat eldivenleri veriliyor. Bileklikler ise camın kollarınızı kesmesini engelleyemeyecek kadar dayanıksız. İş güvenliği uzmanları ise sorunları çözmek yerine patronun odasında çay içmeyi tercih ediyor!

Düşünün ki akşama kadar canınız çıkmış, yorgun argın işten çıktınız. Serviste oturup evinize gitmeyi hayal ederken tıka basa dolu bir serviste dolmuşta gider gibi evinize gidiyorsunuz. Düşünün ki patronunuz sıcak odasında otururken siz elleriniz soğuktan donarak çalışmak zorunda kalıyorsunuz. Düşünün ki fabrikanızda bir soyunma odası bile yok ve siz dışarıdan gelen herkesin rahatlıkla görebileceği bir yerde üstünüzü değiştirmek zorundasınız. Üstelik size iş elbisesi verilmediği için evden getirdiğiniz giysilerinizle idare ediyorsunuz. Düşünün ki sadece kredi başvurusunda bulunduğunuzda maaş bordrosu alabiliyorsunuz. O da yine gerçek ücretinizden değil asgari ücretten gösterilerek veriliyor.

Saydığımız sorunlar çok mu tanıdık geldi? Sizin çalıştığınız fabrikadan mı bahsediyoruz yoksa? Evet dostlar, size çok tanıdık gelen bu sorunları ben de her gün yaşıyorum. Ben cam fabrikasında çalışan bir işçiyim. Ama biliyorum ki farklı sektörlerde çalışsak da biz işçiler birbirine çok benzer sorunlarla boğuşuyoruz. Boğuşuyoruz çünkü örgütlü değiliz. Meselâ benim çalıştığım fabrikada işçilerin birbirine güveni yok. Bu güvensizlik yüzünden Alevi-Sünni, Türk-Kürt diye bölünüyoruz hemen. İşyerinde yaratılan rekabet yüzünden birbirimizi kıskanıyor hatta kötülüyoruz. Bütün bunlar bir araya gelmemizi engelliyor.

Peki, hem fabrikalarda hem de birbirimizle yaşadığımız bu sorunları nasıl çözeceğiz? Düşünün ki birbirine güven duyan, yapay ayrımları ortadan kaldırmış, patronların rekabet tuzağına düşmeyen, dayanışmayı ilke edinmiş işçilerin çalıştığı bir fabrikadasınız! Böyle bir fabrikada bu bahsettiğimiz sorunların emin olun ki hiçbiri yaşanmaz. Her şeyden önce birbirimize güvenmemiz lazım. Aramızdaki ayrımları kaldırmamız lazım. O yüzden daha fazla yan yana gelmeli, ortak sorunlarımıza ortak çözümler üretmeli ve örgütlenmeliyiz. ■

Büyüyor

Acımız, öfkemiz büyüyor,
Büyüyor ağgözlü bankerlerin doymak bilmez gözleri
Duvarlar, mezarlar, silahlar büyüyor
Bağrında bir yumruk, yüreğinde evlat acısı çeken
Bir Anadolu kadını,
Tırnaklarıyla pençeliyor toprağı
Elleri kınalı bir gelinin yalnızlığı büyüyor
Büyüyor ölülerimiz, anaların ağıtları, çığılı büyüyor
Toprağımızdaki çatlaklar, yerin derinliklerindeki kömür karası gözler,
Zindanlar ve dilimizdeki kilit, ayaklarda prangalar büyüyor
Büyüyor sokaklar, kuytular ve bataklıklar.
Öfkemiz
Bir nar ağacı gibi
Kızıl meyvelerle yüklü bir nar ağacı
Kök salıyor yerin derinliklerine, boy atıyor yücelere

Büyüyor öfkemiz, Soma'dan Ermenek'e
Kundakta bebelerimiz, toprağa serptiğimiz tohumlar büyüyor
Ellerimiz, omuzlarımız, adımlarımız
Ve inancımız büyüyor
Senin için
Benim için
Onun için büyüyor

Kırış'tan bir metal işçisi

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan Sağa

1. Rusya'da 1917 işçi devrimine adını veren ay, işçiler o ay iktidarı ele geçirmişlerdi. İktidarı alan işçilerin devleti, ekonomiyi ve sosyal hayatı yönetmek için kurdukları meclisler. Sivil toplum kuruluşları için kullanılan kısaltma.
2. Adları inşaatlarda gerçekleşen toplu iş katipleriyle anılan büyük lüks konutlar. Üreteç.
3. Mililitre. Kabaca seslenme ünlemi. Atom numarası aynı, kütle numarası farklı olan atomlar.
4. Davranış, tavır. Tükürme ünlemi.
5. İzmir Bergama'ya bağlı bir yerleşim yeri. Çıplak resim. Ribonükleik asit.
6. Şayet. Giriş. Asıl, esas.
7. Kamuoyu yoklaması. Yüzyıl kısaltması. Türk alfabesinde son harfin

okunuşu.

8. Sindirim organlarında görülen yara. Kenevirde yapılmış.
9. 1969'da Çorum'da işçilerin yönetimini ele aldıkları linyit işletmeleri. İşçi sınıfının ve Ekim Devrimi'nin önderi.

Yukardan Aşağıya

1. 28 Ekimde gerçekleşen su baskınında 18 işçinin yaşamını kaybettiği kömür ocağının bulunduğu ilçe.
2. Hatay'da bir dağ. Yabancı.
3. Alamet. Yunan mitolojisinde savaş tanrısı.
4. İnce ve uzun metal çubuk. Lorentiyum simgesi. Sürat kelimesinin seslileri.
5. Buğdaygillerden olup mısıra benzeyen, tohumundan un yapılan bir bitki. Su yosunu.
6. Ün. Yaşam veren su anlamında bir kız ismi.
7. Bir sayı. Şehirlerarası yolların iki tarafında yayaların yürümesine yarayan çakıl veya toprak yol.
8. Vesaire. Deri gözeneklerinden sızan sıvı, arak.
9. Rota kelimesinin sessizleri.
10. Türkiye'nin kuzeybatısında bir şehir. Alfabede 14. harfin okunuşu.
11. İnce, keskin ses. Giysi kolu.
12. Bir şeyi hatırlamak için yazılan kısa yazı. Karşılığı maddi olarak ödenen.
13. Güneş sistemindeki en büyük gezegen. Dün kelimesinin sessizleri.
14. Toprak Mahsulleri Ofisi kısaltması. Nazizm yanlısı faşist kimse.
15. Taklit edilmiş olan. İstedğini yaptı-rabilme gücü, nüfuz.

Geçen Ayın Çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	K	O	B	A	N	E	T	E	Z	K	E	R	E	
2	A	R	A	Z	I	S	A	M	A	N	A	T	O	
3	R	A	A	N	L	A	M	T	E	S	E	R		
4	A	K	I	D	E	İ	R	A	T	R	T			
5	L	K	E	E	V	R	E	N	S	E	L	A		
6	A	S	I	K	R	A	M	I	A	B	D			
7	M	A	L	T	A	E	T	I	M	A	N	T	O	
8	A	B	E	R	O	K	L	A	I	T	Ğ			
9	K	I	M	Y	A	O	L	E	A	R	I	S	U	

İşçilerin Sordukları / 30

Askere gideceği için işten ayrılan işçi işsizlik maaşı almaya hak kazanır mı?

İşyerinden askerlik nedeniyle ayrılan işçiler kıdem tazminatı almaya hak kazandıkları gibi işsizlik maaşı almaya da hak kazanırlar. Bunun için askerlik dönüşünde işçi bir ay içerisinde bağlı bulunduğu İŞKUR'a işten ayrılış bildirgesi ile giderek müracaatta bulunmalıdır. İşçinin işsizlik maaşı alabilmesi için son üç yıl içinde en az 600 gün primi olması ve son 120 gün içerisinde de kesintisiz olarak sigortasının ödenmiş olması gerekiyor. İşçi askerde geçen süreler için işsizlik maaşı alamaz. İşçi 600 gün sigortalı olarak çalışmışsa 180 gün, 900 gün sigortalı olarak çalışmışsa 240 gün, 1080 gün sigortalı olarak çalışmışsa da 300 gün süre ile işsizlik maaşını yeni bir iş buluncaya kadar alabilir. İş Kanunu'nun 31. maddesine göre işçi terhisinden sonra iki ay içerisinde aynı işyerinde çalışmak için tekrar başvuruda bulunursa patron bu işçiyi öncelikle işe almak durumundadır. İşe alındığı takdirde işçinin işsizlik sigortası kesilir.

Sağlık sorunları nedeniyle işten çıkan veya çıkarılan işçi işsizlik maaşı alabilir mi?

İş Kanunu'nun 24. ve 25. Maddeleri, herhangi bir sağlık sorunu nedeniyle işçinin patron tarafından işten çıkarılması veya kendi talebiyle işten çıkması durumunda haklı olarak iş sözleşmesine son vermesini içermektedir. Bu maddelere göre işyerinde herhangi bir hastalığa yakalanan işçiyi patron işten çıkarırsa işçi hem kıdem tazminatı hem de işsizlik maaşı almaya hak kazanır.

İşçi işyerinde yaptığı işten kaynaklı bir hastalığa, kaza, yaralanmaya maruz kalırsa bunu sağlık kurulundan aldığı raporuyla birlikte işyerine bildirerek haklı bir şekilde işten ayrılıp işsizlik sigortası ve tazminat almaya hak kazanır. Fakat işçi işten ayrılmayı talep etmeden önce çalıştığı bölümün kendi sağlık durumuna iyi gelmediğini ve bölüm değişikliği yapılmasını raporuyla birlikte işyerinden yazılı bir şekilde talep etmek zorundadır. Eğer patron bu talebi yerine getirmese işçi haklı olarak işten çıkışını isteyebilir. Örneğin işçinin mal yükleme işinin sağlığına zararlı olduğu raporla saptanmışsa ve buna rağmen patron kendisini bu işte çalışmaya zorluyorsa işçi fesih hakkını kullanabilecek, sağlığına uygun yeni bir işe, meselâ puantaj işine verilmesi halinde ise artık bu hakkını kullanamayacaktır.

Taşeron olarak çalışan işçi veya belirli süreli işte çalışan işçi işsizlik maaşı almaya hak kazanır mı?

Taşeron uygulaması ve sözleşmeli ça-

alışma nedeniyle birçok işçi haklarını bilmediği için hak gaspına uğramaktadır. Özellikle taşeron şirketlerde belirli süreli sözleşme uygulamaları yaygındır. Taşeron işletmeler, her yıl işçilerle yeniden belirli süreli sözleşme yapmakta ya da işçilerin eski sözleşmelerini devam ettirmektedirler. Bu durumda sözleşme, belirsiz süreli iş sözleşmesine dönüşmüş sayılır ve işçiler, iş sözleşmesinin feshi durumunda ihbar ve kıdem tazminatına hak kazandıkları gibi işsizlik maaşı almaya da hak kazanırlar. İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 51. maddesine göre de belirli süreli hizmet akdi ile çalışmakta olup da sürenin bitiminde işsiz kalan ve süreli fesih yoluyla işveren tarafından işten çıkarılan işçilerin işsizlik maaşı alma hakları vardır. İşçinin yine gerekli sigortalılık süresini doldurmuş olması gerekmektedir.

Taşeron sözleşmelerinde veya belirli süreli sözleşmelerde yer alan "işten çıkartılırsam ya da işten kendim çıkarsam hiçbir hak talep etmeyeceğim" gibi maddelerin hiçbir bağlayıcılığı yoktur. Patronun sözleşmeye koyduğu bu tür maddeler bizi korkutmasın ve her türlü hakkımızı almak için hem hukuki yollara başvuralım hem de örgütlü bir şekilde mücadele edelim.

İşyerinin el değiştirmesi, kapanması, işin veya işyerinin niteliğinin değişmesi nedeniyle işten çıkarılmış işçi işsizlik maaşı alabilir mi?

İşsizlik Sigortası Kanunu'nun 51. maddesine göre, işyerinin el değiştirmesi veya başkasına geçmesi, kapanması veya kapatılması, işin veya işyerinin niteliğinin değişmesi nedenleriyle işten çıkarılmış olanlar işsizlik maaşı almaya hak kazanırlar. Ayrıca özelleştirme nedeniyle hizmet akdi sona erenler, işyerinin devri, işin veya işyerinin niteliğinin değişmesi nedeniyle sözleşmeleri sona eren işçiler işten çıkarılmadan önce gereken sigortalılık süresini de tamamlamışlarsa işsizlik maaşı almayı hak ederler. İşçiler, işten ayrılma bildirgesi ile birlikte işten çıktıkları günden itibaren 30 gün içinde Türkiye İş Kurumu'na doğrudan veya elektronik ortamda başvurabilirler. ■

Madenler İşçi Denetimi Altında Devletleştirilsin!

Maden ocaklarında art arda meydana gelen işçi katliamlarında yüzlerce işçi hayatını kaybetti. 301 işçinin katledildiği Soma faciası toplumda derin bir yara açtı. Ortaya çıkan tepkilerin basıncıyla AKP hükümeti, madenlerde çalışma saatlerini ve ücretleri iyileştiren bir yasal düzenlemeyi Eylülde yürürlüğe soktu. Bunun üzerine birçok maden ocağı patronu, binlerce işçiyi maliyetlerin yükselmesi ve kârların düşmesi gerekçesiyle işten çıkardı. Maden patronları işten attıkları işçileri de kullanarak kamuoyu oluşturma kampanyası yürüttüler. Patronların feryadına AKP hükümeti hemen karşılık verdi.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Taner Yıldız, maden işverenlerinin taleplerinin gözden geçirileceğini ve ilgili yasanın revize edileceğini açıkladı. Verilen sözler üzerine bir kısmı yeniden açılan madenler, çıkardıkları işçileri geri aldılar. Yeni işbaşı yaptırılan işçilerin tazminatları da bu arada sıfırlanmış oldu.

Maden ocaklarının yeniden faaliyete girmesinin üzerinden fazla zaman geçmeden Ermenek'ten kara haber geldi. Yine denetimlerin gerektiği gibi yapılmadığı, iş güvenliği önlemlerinin alınmadığı, su baskınının göz göre geldiği katliamın hemen ardından ortaya çıktı. Zonguldak, Amasra ve Elazığ'daki maden ocaklarından da peş peşe ölüm haberleri geldi.

Maden patronları işçilerin ücretlerinin asgari ücretin 2 katı düzeyine yükseltilmesi ve çalışma süresinin düşürülmesi nedeniyle zarar ettiklerini ileri sürüyorlar. Oysa madenlerde kömürün tonunun maliyetini 140 dolardan 24 dolara indirmekle övünen özel maden şirketlerinin patronları, ne denli büyük kârlar elde ettiklerini itiraf etmişlerdi. Maliyetin bu kadar düşmüş olması, işçilerin uzun saatler boyu asgari ücrete çalıştırılması, iş güvenliği önlemleri için masraf yapmaktan kaçınılması sayesinde gerçekleşmişti. Maden patronları işçilerin canları pahasına arttırdıkları kârın küçük bir bölümünü dahi işçiler ve iş güvenliği önlemleri için harcasalardı işçiler ölmeyecekti.

Madem maden patronları zarar ettiklerini söylüyorlar, o halde tüm madenler işçi denetimi altında devletleştirilsin! Böylelikle üretim koşulları üzerinde işçilerin söz ve karar hakkı olabilecek ve kazaların önüne büyük oranda geçilebilecektir. İşçi denetimi altında maden işletme-

lerinin muhasebe defterleri açılsın! Zarar ettiklerini iddia eden şirketlerin muhasebe defterleri açıldığında patronların gerçekten kâr mı, zarar mı ettikleri ortaya çıkacaktır.

Bizler kendi sınıf çıkarlarımız doğrultusunda mücadele etmek zorundayız. Madenlerin kapatılması karşısında işçilerin ne yapmaları gerektiğini tarihte yaşanmış deneyimler ortaya koymaktadır. 1969'da Çorum'da Alpagut işçilerinin deneyimi işçilerin örgütlü olduklarında sadece üretmeyi değil, yönetmeyi de başarabileceklerini göstermiştir. O dönem Alpagut Linyit İşletmeleri'nde düşük ücretle çalışan işçilere ödemeler parça parça yapılıyordu. İş güvenliği önlemleri de alınmıyordu. İşçilerin talepleri üretimin düşük olması bahanesiyle reddediliyordu. Bunların üstüne ücretleri 73 gün boyunca ödenmeyince işçiler ocağı işgal etmeye karar verdiler. Taban örgütlülüklerini önceden oluşturmuş olan işçiler, işletmeyi işgal ettikten sonra üretimi yeniden düzenlediler. Oluşturulan komiteler üzerinden işletmenin hesapları düzenli olarak tutuldu, üretim 8'er saatlik 3 vardiya olarak düzenlendi, kömür satışı gerçekleştirildi. İşgalden önce zarar eden fabrika, işçilerin denetimi ve yönetimi altında birkaç günde kâra geçti.

İşçi sınıfının iktidarı ele alarak kendini yönetmeye giriştiği en büyük deneyim Ekim Devrimidir. Rusya işçi sınıfı, 1. Dünya Savaşında kendilerini savaş cephelerine gönderen Rus egemenlerinin iktidarına son verdiler. Hemen sonra bütün fabrikalarda, mahallelerde, tarlalarda komiteler oluşturular. Bu komiteler aracılığıyla tüm işyerlerini denetlemeye başladılar. Üretimi durdurarak kriz yaratmak ve işçilerin mücadelesini kırmak isteyen patronların oyunu bu şekilde bozuldu. Aylar geçtikçe işçiler, denetimin yetmeyeceğini görerek tüm iktidarı ve yönetimi ellerine aldılar.

Yönetimi alan işçiler, iş saatlerini kısalttılar, iş güvenliği önlemlerini aldılar. Hatta işçi sağlığı ve iş güvenliğine dair ilk yasa Rusya'daki işçi iktidarı altında hazırlandı. İşçi iktidarı ücretleri yükseltti. Kadınlar için gece vardiyasını, çocukların çalıştırılmasını yasakladı. Herkes için ücretsiz okuma-yazma kursları başlattı. İşçiler tarihte ilk defa kendi iktidarı altında herkes için geniş bir demokrasi inşa ettiler. ■